

ԶԵԿՈՅՑ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Իբր շարունակություն Հիմնարկություն 15 Յուլիս 1960 թուականի Զեկոյցին, որ կր պարունակեր 1960ի առաջին վեցամսեային կատարուած յատկացումներուն ցուցակը, ներկայիս կը կատարենք նոյն տարւոյն երկրորդ վեցամսեային կատարուած յատկացումներուն տեղեկատուութիւնը: Ինչպէս կը յիշուի, առաջին վեցամսեայի օժանդակութիւններուն գումարը եղած էր 211.250 տոլար, իսկ երկրորդ վեցամսեային բաշխուած է 541.480 տոլար: Այսպէսով, 1960 տարւոյ մէջ կատարուած յատկացումներուն գումարը կը հասնի 752.730 տոլարի:

Ինչպէս պիտի տեսնուի, Հիմնարկութիւնս այս երկրորդ վեցամսեային եւ իր գործունէութիւնը կեդրոնացուց ուսումնական եւ հայեցի դաստիարակութեան ծրագիրներու վրայ, իբրեւ կարեւորագոյն աղգարկ աշխարհացրիւ Հայութեան պահպանումին եւ յառաջդիմութեան: Հիմնարկութիւնս կը խորհն նաեւ որ իր ծրագիրներուն մէջ կարեւոր եւ ստիպողական տեղ մը պէտք է դրահին տարագիր Հայութեան վերաբերեալ հարցերը եւ այդ պատճառաւ շարունակեց իր գործակցութիւնը Միացեալ Ազգերու Վարձակերպութեան ճարագիրներու Բարձր Փոմիսէ-րութեան նետ, պատասխարաններու եւ արհեստագիտական աշխատանոցներու ընծայուած օժանդակութեամբ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅԻՐՆԵՐ . —

1. — Հայ Առաքելական Ընկերակցութիւն, Յիբրոյք (Միացեալ Նահանգներ) . —

(7.500 — Վաթուռն եօթը հազար հինգ հարիւր — տոլար յատկացուեցաւ ի նպաստ Միծաղոյն Տիկրոյթի Հայ համայնքին համար կառուցուելիք վարժարանի մը եւ դրադարանի մը, որ պիտի կոչուի մեր հիմնադրին անունով՝ ՏԻԿՐՈՅԻ ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՎԱՐՔԱՐԿԱՆ: Հիմնարկութեանս կողմէ յատկացուած այս գումարը կը ներկայացնէ ամբողջական ծախքերուն կէտը, ծրագիրը յայտնի աւելի ընդարձակ եւ բազմազանելով նաեւ շինութիւնը եկեղեցոյ մը, մշակութային սրահի մը եւ ընթերցարանի մը, որոնք ծախքերը պիտի նպաստուին Տիկրոյթի Հայական համայնքին կողմէ: Որոշելով մասնակցել այս ծրագրին իրականացման, Հիմնարկութիւնս, բացառաբար, իր գործունէութեան սովորական թափուրայութեան գուրս եկաւ, ինչպէս բրած էր Հարմարեալ համայնքարանի հայկարեանական ամպլոնի մը կազմակերպութեան համար, այն յոյսով որ այս ուղեցոյցը ծրագիրը պիտի խթանուէ Միացեալ Նահանգներու ուրիշ հայաշատ համայնքներ նմանորինակ նախաձեռնութիւններու լծուելու:

2. — Յուկուածական գումար Լիբանանի վարժարաններու ընդհանուր նորոգութիւններուն համար . —

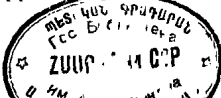
16.000 — Տասնվեց հազար — տոլար յատկացում մը կատարուեցաւ Լիբանանի վարժարաններուն մէջ նորոգութիւններու երկրորդ շարքի մը: 1960ի առաջին կիսուն նորոգութիւններու առաջին շարքի մը համար Հիմնարկութիւնս յատկացուցած էր 31.750 տոլար: Այս յատկացումները կատարուած են համաձայն երեք մասնագէտներու տեղեկագրին եղբակացութիւններուն, որոնք ենթարկուած են Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Լիբանանի կրթական Համաժողովին վերատուգման: Այս ծրագրին իրագործմամբ 56 վարժարաններու մէջ տեղի ունեցան կարեւոր նորոգութիւններ:

3. — Առաջնորդարան Հայոց Պաղատի . —

24.000 — Քսան չորս հազար — տոլարի յաւելուածական յատկացում մը կատարուեցաւ ա. — Սրբոյ Թարգմանչաց — Սվահեան վարժարանի նոր շէնքին վրայ յարկ մը աւելցնելու (1150 արեւկերտ), բ. — Հին վարժարանին հիմնական նորոգութիւններուն եւ գ. — սարքաւորման ամբողջական համար:

4. — Միլիարհոն Միարհունքեան վարժարան (Սփիւքոն) . —

3.200 — Երեք հազար երկու հարիւր — տոլար յատկացուեցաւ Ալեքսանդրիոյ Միլիարհոն վարժարանին հիմնական նորոգութիւններուն համար:

5. — Լիբանանի բոլոր մանկապարտեզներուն ստրագուստան ծրագիր. —

Լիբանանի 55 մանկապարտեզներուն ստրագուստան և մանկավարժական իրեզններուն հայթայթման համար յատկացուեցաւ 48-000 — քառասուն ութ հազար — տոլար. համաձայն Հիմնարկութեան Լիբանանի կրթական ծանձնատնօրէին տեղեկագրին:

6. — Լիվզոնի մէջ Հայ երիտասարդներու մարմնակրթական ուսման ծրագիր. —

6-000 — Յիսուն վեց հազար — տոլար յատկացուեցաւ Միշին Արևելքէն ընտրուած և իրենց երկրորդական ուսումը աւարտած 12 Հայ երիտասարդներու համար, որոնք Լիվզոնի Մարմնակրթական Բարձր — վարժարանին չորս տարուան դասընթացքին պիտի նստեն իւր գրեթէ ուսանող: Այս ծրագիրը գործադրուիլ սկսաւ ներկայ դպրոցական տարեշրջանին սկիզբը — 1960 — 61 — 11 աշակերտներով — Լիբանան, Արաբ — Միաց. Հանրապետութիւն, Իրաք և Իրան: Այս ուսանողները յանձնառու եղած են իրենց դասընթացքին աւարտումէն ետք, իւր մարմնակրթութեան ուսուցիչ ծառայելու հայկական վարժարաններուն մէջ:

7. — Մանկավարժական դասընթացք Լիբանանի և Սուրիոյ հայ վարժարաններու ոնո-րէններուն համար Սեւոի մէջ (Ֆրանսա). —

2-500 — Երկու հազար հինգ հարիւր — տոլար յատկացուեցաւ Սեւոի Մանկավարժական Միջնակցային կեդրոնին մէջ, Լիբանանի և Սուրիոյ Հայ երկրորդական վարժարաններու տնօրէններուն համար ամառնային դասընթացքի մը կազմակերպութեան: Վերջին ամառուան հղանակին ինչ տնօրէններ չուրջ չորս շաբաթ մասնակցեցան այս դասընթացքին, քրտնական կրթական իշխանութեան թէքնիք գործակալութեամբ:

8. — Յիսուսական դամար Սփիւրի Հայ վարժարաններու կտու աշակերտներու կրթաբաշակի համար. —

Սփիւրի բոլոր հայ վարժարաններուն մէջ կարող աշակերտներու կրթաբաշակին համար նախապէս յատկացուած 100-000 տոլարին վրայ 20-000 — քսան հազար — տոլարի յաւելումով հայկական յատկացում մը կատարուեցաւ ի նպատակ 1960-61 տարեշրջանին նախորդ տարեշրջանին Հիմնարկութիւնն նոյն նպատակով վճարած էր մատուցողէն 115-000 տոլար, հոգալով 360: կարող աշակերտներու կրթական ծախսերը 14 երկիրներու 247 վարժարաններուն մէջ:

9. — 1961 — 1962 և 1962 — 1963 հտերշրջաններուն համար Հայ վարժարաններու մէջ կրթաբաշակի յատկացում. —

1959 — 60 տարեշրջանին սկսուած հայ վարժարաններու մէջ կրթաբաշակներու յատկացումը որ շարունակուեցաւ 1960 — 61 տարեշրջանին, ինչպէս ըսուեցաւ վերը, գոհացուցիչ արդիւնքներ տուած ըլլալով, Հիմնարկութիւնն որոշեց նետապնդիլ նոյն գործը երկու տարի եւ, ամբողջացնելով չորս տարուան շրջան մը: Այս նիւան վրայ հայ վարժարաններու մէջ շատ հազարական համար կրթաբաշակներու վճարումը պիտի շարունակուի մինչև 1960 — 1963 տարեշրջանին վերջը: Այս նպատակով 1960ին 250-000 — երկու հարիւր յիսուն հազար — տոլարի գումար մը յատկացուեցաւ 1961 — 62 և 1962 — 63 տարեշրջաններուն համար: Չորս տարուան շրջանին համար յատկացուած ընդհանուր գումարը կը նստնի 490-000 տոլարի:

10. — Կրթաբաշակներու յատկացում Էջմիածնի և Անթիլիասի Գաբելմաններուն. —

Հայկական ուսումնարաններու տնտեսականութեան ընդհանուր ծրագրին մէջ և իրենց կողմին արժանի կրթական օգնչութիւններու պատրաստութեան նպատակու նպատակով Հիմնարկութեան վարչական փաշով որոշեց նստատեղ կրթաբաշակներ յօգուտ Գաբելմաններուն, առանց յարմուտեան կանխադրութեան: Ներկայ զեկոյցին ընդգրկած մասնակցամիջոցին մէջ 20-000 — քսան հազար — տոլարի գումար մը յատկացուեցաւ, որուն 10-000 տոլարը Ս. Էջմիածնի Գաբելմաններուն և 10-000 տոլարը Անթիլիասի Գաբելմաններուն համար: Այս յատկացումները կը ներկայացնեն հինգական ուսանողի չորս տարուան ծախսերը, տարեկան 500 տոլարի հաշուով:

11. — Այսո Սանիս Գաբելմանի (Սուսսան) աշխատանքին ընդարձակման ծրագիր. —

Նախապէս որոշուած 15-000 տոլարի յատկացումին վրայ կատարուեցաւ 10-000 — տասը հազար — տոլարի յաւելում մը Այսո Սանիս Գաբելմանի աշխատանքին ծրագրին ընդարձակման համար ի նպատակ 150 տարագրի, փոխանակ 80ի: Աշխատանքը պիտի պարփակէ ընդամենը 150 տեղեր, որոնց կէսը պիտի վերապահուի հայ տարագիրներուն: Հիմնարկութեան 25-000 տոլարի յատկացման փոխարէն Ս. Ա. Գ. Գաբելմաններուն Բարձր Գործադրութիւնը և յուսկան կազմակերպութիւնները արամադրած են ընդամենը 67-500 տոլար:

ՌԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՊԻՐՆԵՐ . —

12 . — Հալէպի (Սուրիա) Ծերմոց . —

Գոյուլիւն ունեցող Ծերմոցի շէնքին վրայ յարկի մը յաւելման և կեդրոնական ջեռուցման հաստատման համար 20.000 — քսան հազար — տուարի յատկացում մը կատարուեցաւ: Այս ծրագիրը պիտի գործադրուի Մ. Ա. Կ. Տ. Բ. Քոմիսէրուի թեան հետ միասնաբար, որ իր կարգին Նոյն նպատակին պիտի յատկացնէ 20.000 տուար, ծրագրին ամբողջական ծախքը ըլլալով 40.000 տուար:

13 . — «ժեմէտէ Է Ասօիոն Հայկական Բնկերակցութիւն (Մարսիլիա) . —

Այս Բնկերակցութեան յատկացուեցաւ 920 — ինն հարիւր քսան — տուար խոհանոցի փուռի մը հաստատման համար, իր ամառնային կայանին մէջ: Փոխարէն Բնկերակցութիւնը յանձնառու եղած է 10 շքաւոր մանուկներ ծրօթնէն ընդունելու իր կայանին մէջ, յառաջիկայ ամառ:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԴՐԱՊԻՐ . —

14 . — Ազուլիէի Բուժարան (Լիքսմոն) , Կալոմի Հիւանդ, Հետախուզական Կեդրոն . —

Սոյն Հետախուզական Կեդրոնին համար 3366 — երեք հազար երեք հարիւր վաթսուներեք — տուարի յատկացումով յատկացում մը կատարուեցաւ: Իր յիշուի, որ Հիմնադրութիւնն այս Կեդրոնին կառուցման և սարքաւորման համար նախապէս 100.000 տուարի յատկացում մը կատարած է:

1960 թ. Սեպտեմբերին Հիմնադրութիւնն մեծ պատիւը վայելեց ընդունելու Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն. Ս. Ս. Տ. Վաղգէն Ա. ի այցելութիւնը: Առկա և գործադրութեան վրայ եղող զանազան ծրագրերնէր քննուեցան հաւկացութեան և գործակցութեան բարձր որդով մը:

Թրիփոլի (Լիքսմոն) . —

Որոշուեցաւ գործադրել ողորացնալ Գալուստ Կիւլիզէնի փափաքը՝ որոշ պայմաններու տակ Թրիփոլի մէջ եկեղեցի մը կառուցանելու: Եկեղեցի մը և դպրոց մը շինելու համար նախապէս որոշուած 12.755 Լիբիլիոնի գումարը պիտի յատկացուի միմիայն եկեղեցիի մը շինութեան, դպրոց մը արդէն ներկայիս կառուցուած ըլլալով:

Ս. Էլմիածին (Կաակով յաւակցուած) . —

15 Յուլի 1960 թ. մեր Ձեռքի Ձեռքայէն ի վեր, ստացուած նոր տեղեկագիրներու հիման վրայ, 40.000 — քառասուն հազար — տուարի գումար մը ևս ուղարկուեցաւ Ս. Էլմիածին, Գեղատ: 1960 ին, շարունակելու համար Մայր Ցանարին վերանորոգութիւնը՝ Նոյն նպատակով ուղարկուած գումարները ներկայիս կը հասնին 220.000 տուարի:

ԸՆԴՀ. ԳՈՒՄԱՐ 1960Ի ՄԻՋ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՅԱՅԿԱՑՈՒՄՆԵՐՈՒ

Նոր յաւակցումներ 1960 Յուլիէն մինչև 31 Դեկտեմբեր

1 . — Հայ Առաքելական Բնկերակցութիւն	Տուար	67.500
2 . — Յաւել. գումար Լիբանանի վարժարաններու նորոգութեան	»	16.000
3 . — Առաջնորդարան Հայոց Գաղտատի	»	24.000
4 . — Միթիթեան Վարժարան, Ալեքսանդրիա	»	3.200
5 . — Լիբանանի մանկապարտէզներու սարքաւորում	»	48.000
6 . — Մարմնակրթական Ուսման Դրագիր, Լիզպոն	»	56.000
7 . — Լիբանանի և Սուրիոյ Տնօրէններու ամառնային դասընթացը	»	2.700
8 . — Յաւել. գումար հայ վարժարաններու կրթութեանը — 1960 — 61	»	20.000
9 . — Կրթութեան հայ վարժարաններու մէջ — 1961 — 1962 և 1962 — 1963	»	250.000
10 . — Ս. Էլմիածին և Անթիլիասի Դպրեմանքներու կրթութեան	»	20.000
11 . — Այսո Նանիս Գարէասի աշխատանոցին յաւելուածական գումար	»	10.000
12 . — Հալէպի, Ծերմոց	»	20.000
13 . — ժեմէտէ Է Ասօիոն, Մարսիլիա	»	920
14 . — Ազուլիէի Բուժարանին յաւելուածական յատկացում	»	3.350
	Գումար՝	» 541.480
1 Յունուարէն 15 Յուլի կատարուած յատկացումներ 1960 ին	»	241.250
1960 թ. յատկացումներու ընդհ. գումար՝	»	752.730
Մինչև 1959 թ. վերջը կատարուած յատկացումներու ընդհ. գումար՝	»	2.047.695
Մինչև 31 Դեկտ. 1960 եղած յատկացումներու ընդհ. գումար՝	»	2.800.425
— Երկու միլիոն ութ հարիւր հազար շորս հարիւր քսան հինգ Տուար —		